ՀԱՆԴԻՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԻՒ 37 Ա. ՏԱՐԻ 1876 ՕԳՈՍՏՈՍ 24 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՆԵՐԿԱՅ ՎԻՃԱԿՆԻՍ

— Հայոց ազգը Սահմանադրութեան լաբիւրինթոսին մէջ ինկած թէպէտ և կը շարժի, կը ճգնի, կը տաղնապի, սակայն և այնպէս ուր որ է, հոն է դեռ, որով ամբողջ տարւոյն մէջ ժողովականներ թաղականներ փոխելու՝ և սահմանելու, ժողովներ լուծելու՝ և հաստատելու, խնդիրներ յուզելու, և նորանոր վէճեր յարուցանելու, դիւաններու վրայ լեռներու պէս տեղուած խնդիրներ օրակարգներ պահելու, և նեղի եկած կամ բանի մը գործերնուն չեկած ատեն Սահմանադրութեան շրջանակը պատռելով մեղաւորը անմեղ, և անմեղը մեղաւոր վճռելու, վերջապէս շատ մը Ազգային իրաւունքներ, Եկեղեցական անքննաբարելի օրէնքներ եղծանելով՝ ազատ համարձակ կամքերնին օրինաց տեղ գործածել և հակասահմանադրական դրօշակ պարզել եղաւ գրեթէ բոլոր գործքերնին՝ հակառակ ազգին ակնկալած նիւթական և բարոյական յառաջադիմութեան, որ կը կայանայ ազգի մը գլխուն և անոր ժողովներուն միակամութեան և ներդաշնակութեանը մէջ, զի ուր որ բաժանում կայ, հոն օրէնք չկայ և ուր որ օրէնք չիկայ հոն երաշխաւորեալ կեանք չկայ։

Ի՞նչ կը նշանակէ տասանց պակասութեան Թաղական Խորհրդոյ անդամ ընտրել, ի՞նչ ըսել է ամէն հանգամանօք կատարեալ ժողովական խնդրել, ո՞վ կրնայ երաշխաւորել, որ ազգային այս ինչ պաշտօնեայն փոխելով տեղն եկածը՝ եթէ ոչ անկէ աղէկ, գոնէ անկէ գէշ չըլլայ, մա-

նուանդ որին՝ առաջնորդութեամբը այս փոխելու շարժման մէջ յառաջ պիտի երթամք, մենք չե՞նք որ, Սահմանադրական տասն և հինգ երկար տարիներուն մէջ, ժողովականներ ազգային պաշտօնեաներ և Պատրիարքներ փոխեցինք ու հաստատեցինք, արդ ո՞ր ատեն եղաւ որ մեր ընտրութեանը հաւնեցանք, ո՞ր ատեն տեսար, որ ովսաննայով յերկինս բարձրացուցածնիս ՚ի սանդարամետս չիջեցուցինք, ո՞ր ատենն է որ մեր այս կերպ մաս մաս շարժումները ազգին ամբողջ ամբողջ վնասներ չհասուցին, և ո՞վ կրնայ ուրանալ թէ ցայսօր Ազգային արձանագրութեանց մէջ զետեղուած թաղային կըռիւներ բաժանումներ, գաւառի մէջ տեսակ տեսակ կռիւները մեր այս մահառիթ շարժմանէն՝ նոյն իսկ մեր երեսէն յառաջ չեկաւ, ինչ մեծ և վտանգաւոր թշուառութիւն կըլլայ այն անձին, որոյ ձեռքը ոտքը գլուխը իրարու դէմ կելլեն, և կռիւը անվերջանալի և վնասը անփոխարինելի կըլլայ։

Արդ հասած է ժամը, որ սթափինք, ատենն եկած է որ ազգին սրտին վրայ մեր բացած վէրքերը մեր ձեռքովը դարմանեմք, և եթէ գաւառին վիճակը նկատողութեան առնումք, կը տեսնեմք միապետաբար գործել կուզե՞ն՝ չենք թողուր, և եթէ սահմանադրաբար գործելու ելնեն, նոր ոգին չըգիտնալով և ըստ այնմ պատրաստուած չըլլալով, չեն յաջողիր, առով երկսայրի սուրի մը մէջ մնացած կը տանջուին ու կըվնասուին. ասոնք եթէ խղճի մտօք մտածենք այն ատեն պէտք կըլլայ փոխանակ սահմանադրութիւնը այսպէս չարաչար գործածելու, աւելի աղէկ կըլլա ծալլելով մէկ կողմը դնենք։

ՄԻՀՐԴԱՏ

Կէօշէեան Յակոբ էֆէնտի, այս կիւրակի օր Էնֆիէճեան Գեր. Գրիգոր վարդապետի հետ ընկերակցութեամբ, Խասգիւղ գալով Ամէն. Ս. Պատրիարքին այցելութիւն մը տուին, ու մեծ պատուով և սիրալիր յարգանօք ընդունելութիւն մը վայելելով երկար տեսակցութիւն մ՚ունեցան Ն. Սրբազնութեան հետ.

ԼՐԱԳԻՐ

ԳԱՐԱՄԱՆԼԸ ՊԱԳԱԼ ՈՒՍՏԱ ԽԱ. ՐԱԼԱՄՊՕՍՈՒՆ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐԸ

36 ընճը նումերօտան պաքիյէ.

Օլ կիճէ մախտում Անաստաս եալլը բէչէթա պէլլինտէ պաղլը եաթաղդան սօնրա իրթէսի կիւնիւ սապահլայըն էրքէն ուեանըպ վէ էլի եիւզինիւ եայգամայա վագթը օլմայարագ ագշամա գատար տիւքքեանըն պիր քէօշէսինտէ օթուրուպ բէտէրլինին իճրայէ գօյտուղու հիւնէրլէրի սէյր իտէր իտի.

Ախշամ իւզէրի միւշթէրիլինին պիրի կէլիպ վէ էլլի բարա վէրիպ, «ուստա Խարալամպօս, էվէ աճէլէ պէշ լիմօն կէօնտէր» տէմէսինտէ բէտէրի մախտումինէ պէշ լիմօն վէրիպ մէրգում միւշթէրինին խանէսինէ կէօթիւրմէսինի էմր իթտի։ Մախտում Անաստաս իսէ, պապասընըն նասիհաթլարընտան տիշարը պիր իշկիւզարլըգ իթմէք էֆքեարընտա օլմայա պիր լիմօնու ճէպէ աթըպ տէօրտիւնիւ կէօթիւրտիւ, վէ [illegible]ագլարընը թէքրար թիւքքեանա կէթիրիպ պիրինճ չավէլէտասընըն իւստիւնէ գօյտու։

Հօճա Խարալամպօս մախտումին պու հարաքէթինտէն աչուրի տիրէճէ օֆվինճ տույարագ, «աֆէրիմ օղլում, սէն պապանըն եէրինէ կէչէճէքսին, պու տավրանըշ ըլա պիր իքի սէնէ ղարֆընտա ագարէթլէրիմիզին սայըսընը արթըրաճաքսըն տէյօ կիճէ սաաթ իւչտէ տիւքքեանը գաբատըբ,

տան սօնրա, օտալարընա չըգըլըլար։ Անաստաս բէտէրինին էմրի իւզրէ, նարկիլէսինի խօլուրտճու թէրազիսինի վէ կազ լիպրասընը բէտէրինին էօնիւնէ կէթիրտիքտէն սօնրա, էլ բէնչէ գարշըսընտա տուրուպ, իլք ագշամքի նասիհաթլարըն պագիսինի իշիթմէք իչիւն գուլագլարընը դիքէտի։

— Նասիհաթլարըմը տէվամ իթմէքտէն էվվէլ, սէնին պու կիւնքի պիր լիմօնուն իւզէրինտէ կօսթէրտիղին իշկիւզարլըղա տայիր սանըա պիր սուվալըմ վար, ֆագաթ իտէլիմ քի խարըն սապահ պէշ լիմօն ըսմարլայան միւշթէրի կէլիպ նի՛չիւն պէշ խէլինէ տէօրթ լիմօն կէթիւրտիւղինի սէօվալ իտէճէք, նէ՛ ճէվապ տայատը վէրէճէքսին։

— Տէյէճէյիմ քի, կէթիւրտիւղիւմ լիմօնլարըն թանէսի օն իքի բուչուգտան աշաղը օլմազ։

— Բէք ալէա. ֆագաթ պաշգա պազարլար օն բարայա վէրիյօրլար, տէր իսէ։

— Օնլարըն սաթտըղը չիւրիւք սիւր, պիզտէ չիւրիւք մալ եօխ տուր տէրիմ։

— Բէք էյի, «էյ պու հիսապտան իքի ճորա հազգըըմ սիզէ կէչիյօր. զիրա տէօրթ լիմօն օն իքիշէրտէն գըրգսէքիզ բարա իտէր, պէն էլլի բարա վէրտիմ, պագի զալան իքի բարամը խոթէրիմ տէր իսէ։

— Էյի ամմա էֆէնտիմ, պէն պապապախ սիզին ուշագընըզ տէյիլիմ քի տէօրթ լիմօն իչիւն օ գատար խօգուշու պէտահալա կիտէյիմ, էկէր համալըգ հիսապընա չըխըսըրսագ իքի գուրուշ տահա վէրմէլիսին պանա տէյուպ պաշըմըզտան սավուշալըը վէրիրիզ։

— Զօգ խաշա օլսուն, թէվէքքէլի աթամըզտան չու մէնշուր մէսէլէ միրաս գալմամըշ տըր պիզէ «էյի էվլատըն վարսա նէյնէյէն մալի, խօթիւ էվլատըն վարսա նէյնէյէն մալի» սէնին կիպի պիր էվլատըմ օլտուխտան կէրի սըրթըմ եէրէ կէլմէզ» տէյէրէք Անաստասըն կէօզլէրինտէն էօբիւպ, նասիհաթլարընը տէվամէ պաշլատը։

«Էյ կօզումուն ըշըղը Անաստաս պու ագշամ սանըա վիրէճէյիմ նասիհաթլարըմը թէճրիւպէսիյլէ կօսթէրէճէյիմ, էն էվվէլ պիլմիշ օլ, թէրազի թութմախ էօյլէ պիր հիւնէր էօյլէ պիր ինճէ զէնահաթ տըր քի, էլմաս թախըմը սիւզմէտէն ինճէ տահա իսթիւն տիւր տէսէմ, խանըընմամ։ Պունտան իքի սէնէ էվվէլ տիւքէնլէրիմիզտէ խարըմ օգգալըգ պիչիմլինտէ նիւզ էլլի տիւրէմլիխ տիւրէմլէրիմիզ վար ըտը, ֆագաթ չի չարէ, գօմիսիօն կէլիր կէլմէզ ալայըտա պաթալ օլտուլար, զիրա հէր հաֆթա պէլլիսիզպիր վագըթ գօմիսիօն մէմուրլարը թէրազիլէրին տամկասընա վէ տիւրէմլէրի տօղրուլուղունա պագըվէրիլիր պիրազ նօխսան կէլինճէ ալըպ կէօթիւրիւքն լէրինտէն մասատա ճէզայի նախտիյէ տէ ալըյօրլար։ Անըն իչիւն պիզտէ պաշխա պիր խօլ տուշիւնմէմիշիզ տիր, խանի թէրազիյի ատէթի իւզրէ սօլ էլիմիզտէ թութուպ սաղ էլիմիզի մալ գօյտուղումուզ կօզիւն ալթընտան գալըրըմամագ վէ թարթտըղըմըզ վագըթ թէրազիյի սիւքմէքտէն խալարէթ տիր քի, օխատա էլլի վէ պազը նիւզ տիրէմ աթարիլիր։

Գօմիսիօն մէմուրլարընըն կէլիշինի հէր վագըթ կօզէթլէմէլիյիզ քի, խագայը էլէ վէրմէյէլիմ։

Պախալըգտա էլ չաբուգլուղու վէ պիլէք ղըրկըըղը կայէթ էլզէմիյէթտէն տիր, զիրա պազը թամահքեար միւշթէրիլէր կէլիպ թարթըլըղ օն բարալըգ գաշէր բէյնիրի ալըրլար վէ ազ կէօրիւլտիւյիւնտէ «թարթալըըլար վէ ազ կէօրիւլտիւյիւնտէ «թարթսանա չու բէյնիրի պագայըմ» տէրլէր, իշթէ օլ վագըթ բէյնիրի թէրազիյէ գօյտուղունա, օն պէշ բարալըգ կիպի կէօսթէրիպ, պիզտէ էքսիք վէրիրիզ պաշգա թիւքեանլար կիպի տէյէրէք, միւշթէրիյի ու-

թանտըրմալըըն ։ Ամմա աէյէճէքսին քի, պաշը թէրազի թութմաք պիլէն միւշթէրի-լէր թէրազիյի ալըպ քէնտիլէրի թարթմաղ իսթէրլէր, գալըր եօխ, թէրազիմիզ տախի պիլէկլէրիմիզ կիպի քէնտի պիլանիյընը օ-խուր ։

Սօղանը թարթըպ թօրպաճա ճախսօտ զէմպիլէ սօխտուրտըղըն վագըթ սաղ էլի-նին պաշ պարմաղընը թէրազինին կօզինին քէնարընտան սըըրմամալըըն քի, օ պաշ պարմաղընըա պիր իքի պաշ սօղան եըէ տիւշիւրէսին, պու հարաքէթինին միւշտէրի թարաֆընտան ֆարք օլունմամասընա թէէ-մին օլ, կիւնտէ տիւքեանէ կէլէն օն տանէ սօղան միւշտէրիլէրինտէն իքիշէր թանէ ալըքալըսան, պաշ իւչ եիւզ տիրհէմ սօղան գազանըրըզ, քի պու կիւնքիւ հիսապըյլա ալթմըշ բարա աէտէք տիր ։

Նաւըլ քի մալիւմին տիր, թէրազիմին կէօզլէրի կայէթ թէմիզ սագլամալըյըզ, անճագ մալ գօյտըղըմըզ կէօզինին ալթընը հիչ թէմիզլէմէք իսթէմէտիքտէն պաշքա, պագը պագը ըսլաթըպ դաղաճա Մօսկօֆ թաշընա սիւրիւշտիւրմէլի իւչ աէօրթ տիրհէմ թօզլագ եափըշսա քեար տըր ։

Կաղ լիպրասընը եիւքսէքտէն տօլտուր-մալըըն քի քէօրիւրսին վէ աղըլնաա իքի պարմագ քէօբիւք գալըն, պատէհու էլ չափուգլըղըյլա լիպրայը աճէլէ պօշալթմալը քի, քէօփիւկ սէօնիւպ, իքի պարմագ լիպ-րատա էքսիք օլտուղու կէօրիւնմէսին ։

Եօլտա կէօրտիւղին պօշ քիպրիթ գու-թուլարընըթօփլայըպ տիւքեանա կէթիրմէ-լի վէ իքի գութու քիպրիթի իւչ թագսիմ էտիպ, սաթմալըըն օղուլ ։

Իքի վէ եա իւչ կիւնտէ պիր ճանըն սը-ղըլտըղընտա պիր աւուճ ուֆագը թօզլագ տօգան փարալըդ սաթըղըմըզ ֆասուլեա-նըն գաղէվինէ գաթմալըըսըն ։

Ուստա Ղարալամպօս վէրտիկի նասիհաթ-լարըն թէճրիպէսինի մախսուսէ կէօսթէ-րիպ, վէ իքի իւչ աէֆա նարկիւլէսինի գուլլէթլիճէ չէքտիքտէն սօղրա, « Էյ կօզում սէվինէճէք եաղը Անաստաս, չիմ-տիքի վագըթտա պագգալլար գարուրի կէ-չինմէքտէ տիրլէր, զիրա պու պէնիմ սանա վէրտիկիմ նասիհաթլարըմտան պէխապէր տիրլէր, էկէր խապէրլէրի պիլէ օլսա իճրա էտէմէզլէր չիւնքի պէօյլէ կէօզլիւ միւշ-տէրիլէրին էօնիւնտէ, վէ աղալլի օն իքի օյ պիր տիւքեանտա տուրուպ զիմէմ աէֆ-թէրլէրիյլէ եիւքլիւ տիւքեանտան տըշարը չըգարըլար, անճագ պէն չէյիրտէքտէն եէթ-մէ եաշը օն իքի սէնէլէրտէն պէրու պու տիւքեանտա պէօյլէմիւշ օլտուղումտան-տըր խուսուս միւշտէրիլէրիմ սայըլը աէ թօգ կէօզլիւ օլտուխլարընտան պէնի պէսլէեօր-լար, սէնտէ ա՛ կօզումուն ըշըղը, ճահա ու իգտաու իւսուլ նասիհաթլարըմա տիգգաթ իյլէ քօլթուղումուն ալթընտա կիզլէ աէվամ էտէր իսէն, Այաղմա խապրըընտա ինշալլահ պիր պաստըրմաճը թիւքեանը ալըվէրիրիզ հայտէ օղլում, Ալլահ ունութմասըն, աւ-եիւզի չըղըպ ութանմայասըն ։ » աէյուպ խաթմի քէլամ իյլէտի ։

Իշթէ սիզ կիւն Անաստաս աէօրթ սէնէ-յիք պագգալ գալֆասը կիպի աէզկեահ պաշըն-տա տուրուպ, սուլուտու չէքմիշ սալամուրա բէյնիր Փըշըրմըը սու իլէ տօլտուրմաղլա մէշղուլ իտի ։

ԵՐԿՈՒ ԱԿՆՑԻՆԵՐՈՒ

ՏՈՒԱԾ ՍՕՑՂՈՒՆԸ

Առաջին անգամ Պոլիս եկող երկու Ակնցիներ Ծննդեան երկրորդ օրը Ղալա-թիոյ կողմը անցնելով հաչակաւոր Այնալըն

գինետունը կը մտնէն ճաշելու ։ Ծննդի առթիւ գինետան յաճախորդաց բազմութենէն ստիպեալ վերատեսուչը մէկ քանի օրուան համար Տաճկերէն չը գիտցող բայց արհեստին տեղեակ երկու Յոյն երիտասարդներ իւր սպասաւորներուն օգնական բերած ըլլալուն՝ անոնցմէ մին վերոյիշեալ Անգլիներուն կը մօտենայ, որք ներսի սրահը մէջ տեղը դրուած կլոր սեղանին առջև կը նստէին ։

— Թի թէլէթէ ։

— Թիւրքճէ սէօյլէ պէ՛ ։

— Սուբա, վռսոսթօ, ռօզպիֆ, պըըրզօլա. օմնիթա մաքա . . .

— Կօզմօզ էմմի. սա չան տուղան մեր քնթին կը խնդա ի՞նչ ապուր կուտէ. սօբայէն ու կռողսօյէն պահս կանէ լիւք ։

— Կաթդ չէօրնա հէ՛րիֆ. Թիւրքճէ սէօյլէ ։

— Ցէռդաաաաա. ռօսթօ - սթիֆաթօ. բռարի. թիղանիթօ. քուռքա . . . . ։

— Հա՞յ դօրնա աչկըդ չան տուղայ, ռէժէք կէթիր. նիչի՛ն պէտ մուամէլէ էթմիշտէյօրսըն ։

— Տաքէս էմմի. քընցուր արէ սա աչկին բիբը վաղըլիք լակոտը. գիրա հըմայէկըս մէղքը տի մտնեմ վէ գլխուն իսկէմլի մի տի կայլէմ ։

Սպասաւորը Կօզմօզ էմմիին խօսուածքէն նորա բարկացած ըլլալը հասկնալով իւր Տաճկերէն գիտցող մէկ ընկերը կը կանչէ «Բակլի էլա, սաֆթի անթռօմի թի՞ թէլունէ. էղօ տէն գաթալաւէնօ» ըսելով և ուրիշ յաճախորդաց ծառայելու կերթայ ։

— Սա չան ծննուդ լակոտին հայէ անգամ մի. էտէպսիզ հէրիֆը թախըմմի պէտ մուամէլէնէր ընելէն սօղրա արխատաշն ալ կը կանչէ ուր մեզ մայըթայ անէ աէյու, Աղաչեմ և խնդրեմ իքէն տէր թող ինձ ղմերս իմ. աֆ կանես Տաքէս էմմի ըմմա. ո՞ր սատանան փօրդ մտաւ որ մեզ ֆէօս բերիր ։

— Հախլու ես ըմմա էֆէնտըմ. մեր Մայթօս էմմին դիշերս ըսաւ որ չոբաթ մը պատ բռնելուս միտենիս զօրացած է. վաղը Ղալաթիա աներու ըլլաք իսէ նը, պարէ Անալըկին մէյխանան կըսէն նամը մէշհուր լօղմանթա մի կայ, ֆէօն դացէք քնչիմը բան կերէք որ պէօմրէկնիդ եաղլանմիշ ըլլայ, մեղաւորս ալ սա միւլահազաւյօլ մեծապատուականութիւնդ ֆէօս բերի ։

Տաճկերէն գիտցող սպասաւորը մօտենալով.

— Նէ՞ իստէյօրսընըզ աղալար ։

— Ինծի նայէ՝ չան տուղայ, պինտ առաջ իֆատէ արէ որ էկէր դուն ալ մէկալ չան տուղային կերած ապուրը տի ուտես իսէ նը՝ քնցուր տըլլաս ։

— Ծանըմ նէ՞ իստէյօրսընըզ, սէօյլէյինիզ, իսմմիզ վար ։

— Էօլիւնիւն քէօրիւկ իստէյօրըզ, հէրիֆ սուրայա կէլտիք իսէ, ըմմամի բան ուտինք տէյի կէլտիք լիւք ։

— Յօք էյի, նէ՞ իստէրսինիզ .

— Շան տուղան կլինէ նէ՞ իստէրսինիզ կուհաչէ վէ էսրար կանէ, ռէժէք կէթիր ծօ՛ ։

— Հա՞նկըսընտան չօրպա՞, դըղարթմա, պըրծօլա հինտ թավուղու, թէրպիյէլի քէօֆթէ, Իզմիր քէօֆթէսի, թաս քէպապը, էքշիլի, մադառօն ։

— Սա նայէ անգամ մի էֆէնտըմ, մեր երկրին վարժապետին Սալմոս ու Նարէկը դոց ընելուն պէս սա ալ էզպէր է արէր, մարդ զանոնք կանէ որ թէնճիրէնները բօլին մէջն է տէ անունները ղարաճիւմլէյի պէս կու համբէ ։

— Էնպէս է, պանս խաշլամա կէթիւր բամանքիտ միտէն ի՞նչ կուղէ Տակէս էմմի ։

— Էֆէնտըմ, զաննս իմ փնտըռածս փէօս չ'տի գտնեմ, հէ՞ ծօ՛, նօհուի եահնի եօ՞գ մի ։

— Էօյլէ սէյլէր պիլմէզ ։

— Խլաճանա զաւիուսկասի՞ այ եօղ ։

— Թի լէյի աֆիմի անթիօքի, լախանօ թէլունէ ։

— Ճան տուղան կինէ բերանը կավրէ յիւք աղա ։

— Է՜ ծանըմ, սէօյլէյին խսիմիզ վար էյլէնծէյէ՞ մի ըըդտընըզ ։

— Տաքէս էմմի մեղքերնիս է ի՛նչ որ անինք ; անգամ մի ծայն ինկանք. յունանին պէս 'ի նեղութեան իմունը ըսենք՝ վէ բան մը բերել տանք ուտինք ։

— Է՛հ անանկ է իսէ՝ գուլպաստը թող բերէ ինծի, ծօ՛, գուլպաստը կէթիր ։

— Եաւ՞րըմ մը օլսուն, թամամ մը ։

— Ի՞նչ ապուր կուտէ կէնէ լիւք, պէ հերի՛ֆ, եարըմ կէթիրիրսէն փարա վէրիրիմ, թապաղը տօլտուրուպ կէթիրմէլի ։

— Ցօք էյի, միա պըծօլա քէ էնա վռաստօ՛ ։

— Էֆթաքսէ՛ ։

— Սրվոր նայէ անգամ մի էֆէնտըմ ըսվոր նայէ՛, շան տուղան քիմ պիլիր ինչ խալթ կը խառնէ ուր անդիէն ալ սատանի ձագին մէկը հախ կուտայ տիրեն ։

Սպասաւորը ուղուած կերակուրները և երկու պիրայի քառորդ հացերը բերելէն ետքը իւր գործին կերթայ ։

— Աս ի՞նչ հաց է կօզմօզ էմմի, զաննս խըմօր չունի, մեր աղբրտոց բուռերը սանկ հաց չեն հանիր գիտե՞ս եա ։

— Էֆէնտըմ, ասոեղի հայն ալ չէշիտ մի զահրէօվ բարտըլած տըլմ ։

— Ցախալթ, բարով կերակուրի մը կունմանի խաշլաման ։

— Ինչպէս է ։

— Պագասնա՛ ծօ՛ մընչուկ, չարապ կէօթիւր ։

— Սիե՞ահ մը պէեաղ մը ։

— Ի՞նչ ապուր կուտես մորդ, չարապին սիեահը պէյազը օ՞ւր մու. ղըրմըզը օլսուն ։

— Ցօք էյի, եաւ՞րըմ մը թամամ մը ։

— Հէյ ազըրմած գուն ողորմիս, չան տուղան կէնէ քընթերնուս խնդալ սկսաւ. եարըմ զատէխ չարապ օ՞ւր մու պէ, գատէհի տօլու կէթիրմէլի ։

— Տիօ մավռօ՛

— Էֆթաքսէ՛ տիօ մավռօ ։

— Էհ, Աստուած չատ տարիներու հասցնէ Տաքէս էմմի, շնորհաւոր ծնունդ և Աստուածպետականութին ։

— Անոյշ կըլեցիր ։

— Կենդանի մնաս, խմողաց ալ անոյշ ըլլի ։

— Ամբէօրց կենաս էֆէնտըմ ։

— Ծօ՛ մընչուկ, չունկարը տօլտուր ։

— Ագօմա տիօ մավռօ՛ ։

— Էֆթաքսէ՛ ։

— Պաշկա եէմէք կէթիւր պիզէ ։

— Նէ՞ իստէրսինիզ ։

— Մէտէթ ինչ կուզէ Տաքէս էմմի ։

— Սալօրով միս վա՞ր մը ։

— Էօյլէ սէյլէր եօգ տէտիք պունտա ։

— Կերած ապուրնին նայէ անգամ մի էֆէնտըմ, չանը տուղաքը միւշթէրիին ուզածը չեն բերեր ուր իրենց ուզածը կը քշեն ։

— Էշկիւլիւ վա՞ր մը ։

— Վար, միա ֆէռգասա՛տա ; ախզ նէ իստէրսինիզ ։

— Պանատտ զարզավաթը կէթիր, ամա չօգ օլմասըն, զէրէ կշտացայ լիւք ։

— Միա սթիփաթօ՛ ։

— Էֆթադաէ՛ ։

— Կուհայի՞ս մի էֆէնտըմ, չան լակոտները մեքինկի պէս կու բանին վէ կու վըռվըռան ։

— Փառք քեզ տէր, կերանք կըշտացանք, հըմայեկըս մուհասէպէնիս նայինք ուր քանի՞ պալիղ եղաւ ։

— Էհ, չատ չատ վեց բոլոր ոխտանք, անալ քառասուն տարին հեղ մը, հէմէն Աստուած տայ ուր հէմշէրիներէն մէկը մեզ փէօս տեղ աչօքը չտեսնայ, զէրէ սըղրա տինկեահը կուհանին մեզ ։

Տարօնեցի

ՀԱՅՐ ՆՒ ՏՂԱՅ

Կիրակոս օղլում պօշ պտտելուն սօնը ո՞ւր պիտի երթայ, գործի մը երբ պիտի սկսի ։

— Էյ մարդ հիմայ աղուդ խըրատ տաու վախիթ չէ, հանըմ դուդու կը պաղի հայլաէ հաց ուտենք աչքը գէօռնա խասապլին առած միսը մարեա էր, ինչ էր չեմ գիտեր ։

— Աման կնիկ դուն ալ ինչ բերեմ նէ մանա կուտաս, վրան էր միսին. քաշեցի հասկցա՞ր ։

— Հասկցանք բերան բանալու չէք եղի ալ, գիշեր ցըրեկուն օճախներուն տակ վեր դիր վար դիր պէքլէյէ ու պէքլէյէ ։

— Իրաւոր խապիլը դանամ նէ եաթախս ալ հոն պիտի տանիմ, մարդը չադօնլու մաղօնլու ամմայ մարդու հալէ կը հասկնայ կոր, հէմ ալ բօլիթիքօս օւթա հըղմէթճիսի տէլլիդանը մընալ ունի քի տէսնաս, տէրադապ մէզէս կը բերէ կըտաս հաղըր կընէ. ինչ ընելը չի գիտեր, մէյ մ՚ալ անկէ ելլայ տուն եկայ մէ, քու ադ խօսքերդ մտիկ ընելու է ։

— Փեսիս ըսածն է «օ քէֆինէ պադար սէնտէ էվէ դաբանմըշըն»կըսէ տղան պատնի վեր պատնի վեր նստէ ու նստէ, պէրէքաթ վերսին փէսիս որ պաղի կը հանդպի տէ տէրտս անոր կը բանամ կը հովահրիմ քիչ մը ։

— Հասկցայ աս տունը եա տիլսիզ ըլլալու է, եա ախնսիզ ։

— Տուտու ֆէնէռ ունի՞նք ։

— Թամամ ըրած խօսքիս ճէլլապն է ։

— Ի՞նչ կուզես չօճուխէն, աս իրինկուն քովի տունը անուն կայ եղեր պիտի երթայ. ճահիլ է թող տուր կտոր մը օր տեսնայ ։

— Ինծի նայէ Պետրոս ասկէ ետքը հարշլըք մաշլըք չեմ խտար գիտցած ըլլաս ։

— Աղապա ինչ պէնահտթ մտեամ չըսես նայիմ ։

— Իշտէ Քույումճը չարշըսին ամեն թիւրլիւ զէնահաթը կայ ։

— Աման մարդ դուն ալ, տարին հեղ մը հարսնիք մը կըլլայ, գործ ելաւ տէյի կը խնդան ան ալ խածանին մէկուն բերրանը կը մնայ ։

— Էյ կնիկ պալթա մի ըլլար խօսքիս իշտէ սահաթճի թող ըլլայ ։

— Աման աղապա հիմա սահաթճին ալ անտար չատցաւ քի թէնէքէճիներուն պէս ամէն խանութի տակ մէկ մէկ պօտուրում բուներ բերաննին բացեր նստեր են ։

— Աման չըսեմ ըսի, կենէ սիրտըս սապրը չըներ. քա աղէկ ա կտօր մը բարա դնես տէ փեսիս հետ Քօմէսիօն խանը օտա մը բռնեն տէ նստին ի՞նչ կըլլայ ։

— Էյ տօղրուսու կտոր մը սէրմայես մնաց նէ. անոր ալ քիւլչէմէ կընանք իջեցընել նայիմ ։

— Հայտէ եավրում ել, ֆէնէռդ վառուէ տէ դնայ. պէլքի հոն ղէնկին աղջիկ մը

կը դտնաս տէ, նէ հօրկանդ մխիթարած կըլլաս նէ տէ ատանկ ուրուն չուրուն զէնահաթներուն ։

Բանկալթըտէ դալըադձը տիվարընըն դարշուսունտա պունտան պիր այ էվվէլ լիճրա օլունմուշ օլան չաշաալը սուրէթտէ պիր տիւխիւնին անվալը միւթանթանասընը կէլէճէկ նումէրոյըմըզտէ նաղլ ու պէեան իտէճէյիզ ։

Իշ պու ճումաա ադշամը Ֆրանսըզ Թէաթրօսընտա կայէթ միւքէմմէլ սուրէթտէ ԼԷՊԼԷՊԻՃԻ ՀՕՐՀՕՐ օյունը իճրա օլունաճաղը իշխտիլմիշ տիր ։

ԳԸԹԸՌԻՉՄ

Կէչէն ադշամ Պէյօղլունտա պիր խանէնին սալասընտա ալթը մասմաղէլէր բանդօնուն էթրաֆընտա օթուրուպ միւքեալէմէ իտէր իքէն՝ իչլէրինտէն պիրինին իքի եիւզիւ դըպդըրմըզը օլմուշ պիր հալտէ եանընտաքի օտատան կէլիչինի կէօրիւպ, (մէդքիւր օտանըն իչինտէ պիր տէլի դանըը եաղը եաղմադտա իտի ,) ճիւմլէսի պիր աղըզ սիւալ իթտիլէր ։

— Վէրօն, եիւզլէրին նիչին այղըռը եօյ դըղարմըշ ։

— Թէմրէյի օլմուշում տա . . .

— Թօհաֆ չէյ եանըմըզտա օտուզուն վադըթ եիւզլէրին պէյազ ըտը, օտայա կիրիպ չըղըշընտա դըզարտը ։

— Նէ՛ եաքաւըմ դըղդարտաշ, հէր վադըթ օտատան տըշարը չըդտըղըմտա եիւզլէրիմ տըշարը վէրիյօր ։

Վարժապետ և Աշակերտ

— Ծօ Միհրդատ, այծեղջիւր ինչ բառ է ։

— Այծեղջիւրը ծառի վրայ կը բուսնի վարժապետ, մեղրօտ, մխօտ, և կուտօդպտուղ մէ, տաճկերէնն է քէչի պոյնուզի ։

— Ուսկի՞ց կուգայ ։

— Այծերուն ճակտէն ու ականջներուն քովէն ։

— Ի՞նչպէս կուգայ ։

— Պողի դէպ՚իվեր չիպշիտակ կուգայ, պաղի ալ դէպ՚ի ականջները կլոր կլոր դարձած կուգայ ։

— Պարզէ տեսնեմ ։

— Այծ, եղ, ջուր, երեք բառէ բարդված է ։

— Աֆէրիմ Միհրդատ, ապագային մէջ մեծ մարդ մը ըլլալու յոյս կուտաս ։

Աման տօղթօռ, չու հաստալըղտան նէ՛ վադըթ դուրթուլաճաղըմ ։

— Ինշալլահ ալ կիւնտէն էյի օլուրսըն ։

— Եաթաղա կիրէլի պէրի սէն պէօյլէ սէօյլէյօրսըն ամմա, պէն քէնտիմի պիլիր իսէմ, կիթ կիտէ հալիմ ֆէնալաշըեօր ։

— Չօդ էյի, չօդ էյի, ղարար եօգ ։

— Քէմիքլէրիմ սըզլայօր ։

— Չօդ էյի ։

— Պաշըմ աղըըեօր ։ կէօղլէր ղարարըեօր ։

— Սանկը ֆէ րիէն ։ չօդ էյի ։

— Իշթահըմ գաբալը ։ հէրարէթիմ չօդ ։

— Չօդ էյի, չօդ էյի, պիր չէյ եօգ,

— Տեսա՞ր հիմայ օննիկ, եավրում, դուն խուռունդու կընես քի հիւանդ եմտէյի ։ նայէ տօղթօռը չօդ էյի, չօդ էյիտիր կըսէ կոր ։

— Պըրադ Ալլահընը սէվէրսէն սէնտէ տուսու ։ պէնիմ տէրտիմ պանա էյվէրիր, չօդ էյի, չօդ էյի տէյիպ՝ էյլիքլէր իչինտէ էօլիեօրըմ ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԵՒ ԽՄԲԱԳԻՐ
ԱՆՏՕՆ Ց. ՌԱԳԱՅԵԱՆ

Տպագրութիւն Ղալաթիա Բէրշէմպէ բազար Իբշի խանի դիմաց Յամուռ փողոց Թիւ 8։